ARD bilten 7/98

Biro za arhitektonsko projektovanje, istraživanje i edukaciju, Beograd,
Architectural Research and Design Studio, Belgrade

PROGRAM PRIPREMNOG TEČAJA ZA STUDIJE ARHITEKTURE ZA ŠKOLSKU 1998/99 GODINU

Dr. Mihailo Čanak, dipl.ing.arh.
Naučni savetnik

Pripremni tečaj za studije arhitekture pri Birou za arhitektonsko projektovanje, istraživanje i edukaciju "ARD",oformljen je pre 15 godina, kada me je moj sin, tadašnji maturant, a današnji arhitekta sa desetak godina prakse, zamolio da vežbamo malo zajedno, jer navodno nema naročito poverenje u tadašnje kurseve i pojedince koji su, isto kao i danas pripremali decu za prijemni ispit. Bio sam u poslu do guše,(te davne 1983 godine još je bilo dosta poslova), ali i veoma počastvovan.. Ne dešava se baš često da se deca za ovakvu pomoć obraćaju roditeljima Obično se uvek više veruje nekom sa strane..."U redu", kažem mu ja,"ali dovedi još nekog da bude veselije.", i on dovede pola razreda. Sve se dobro zaršilo, većina njih je i položila, a pošto je Beograd manji nego što izgleda, priča o našem druženju se brzo pročula, pa su se javili i znani i neznani sa zahtevima da se ova praksa i nastavi. Tako je , dakle, nastao ovaj kurs koji ulazi već u 16-tu godinu svog postojanja i rada, stalno u nekom nadrastanju i promenama, ali uvek sa istim ciljevima: pripremiti decu ne samo za prijemni ispit, već i za profesiju koju su (možda i nepromišljeno)izabrali, a donekle i za sam život koji ih čeka I koji neće biti ni malo lak.

Iz godine u godinu, ispitni repertoar se usložava, uvode se razne nove teme i segmenti, procenat poena koji se može dobiti paušalnim ocenjivanjem je porastao na 50%, čime je povećana i nesigurnost kandidata. Čaršijom kruže već godinama razne neprijatne priče i insinuacuje. Ova štetna atmosfera nesigurnosti i sumnjičenja može se prerasti samo kvalitetom i vrhunskim rezultatima kandidata. Pripreme zato postaju takodje sve složenije i obimnije. Potrebno je unapred predvideti moguće akcije "protivnika" i svestrano se pripremiti za što više

mogućih ispitnih opcija. Tako se, tokom vremena, nekada skromno i veselo druženje sa dosta crtanja i malo testova, transformisalo u znatno složeniju tvorevinu sa deset predmeta, koji se stalno proširuju i produbljuju. Nastavni program tečaja za Školsku 1998/99 godinu predvidja sledeće predmete:

- Slobodno crtanje sa elementima perspektive,
- Orijentacija u prostoru sa elementima nacrtne geometrije,
- Matematika,
- Osnovni elementi arhitektonskog projektovanja sa modelovanjem,
- Istorija arhitekture,
- Savremena arhitektura,
- Srpska sredjevekovna arhitektura,
- Srpska folklorna arhitektura,
- Istorija umetnosti,
- Savremena umetnost,
- Osnovni elementi arhitektonskog menadžmenta.

Slobodno crtanje pokriva cca 50% ukupnog fonda časova. Polazeći od linije i senke, prelazi se na crtanje geometrijskih tela, prostih pa složenih kompozicija, da bi se u trećem tromesečju prešlo na crtanje enterijera i eksterijera. Na samom početku tečaja, polaznici se upoznaju sa osnovnim pravilima perspektive, sa kojom će biti nerazdvojni tokom celog tečaja. Preko bogatog video materijala, polaznici se upoznaju sa različitim crtačkim tehnikama, prvenstveno u olovci koju će koristiti i na ispitu. Uobičajeno je da se pred kraj nastave u junu, održi tradicionalna izložba radova svih kandidata,kako bi se roditelji i ostali upoznali sa postignutim napretkom tokom nastave. Izložbeni materijal se redovno snima u cilju dalje analize na sledećem tečaju.

Orijentacija u prostoru je vezana za izradu nekoliko stotina šarolikih zadataka iz oblasti: kombinatorike, nacrtne geometrije, otvaranja mišljenja, statike, rotacija, itd. Ovaj segment na ispitu donosi do 10 poena, iako se taj maksimum u praksi dosta retko postiže.

U skladu sa zadacima na ispitu, nastava matematike je usmerena pre svega na stereometriju, ali obuhvata i probleme iz raznih oblasti. Predvidja se fond od 40 časova u toku tečaja,a na ovom ispitnom segmentu moguće je, takodje, dobiti do 10 poena.

Predmet Arhitektonsko projektovanja se sastoji iz tri dela i to:

A/ Funkcionalni elementi: ljudske potrebe, ciljevi i ciljne aktivnosti, formiranje prostorija, stambenih jedinica i lamela, vidovi stambene izgradnje.

B/ Konstruktivni elementi: delovi zgrade, noseći i nenoseći elementi gradjevinske strukture, konstruktivni sistemi, prefabrikacija, gradjevinski materijali, itd.

C/ Oblikovni elementi: elementi kompozicije sa modelovanjem i izradom studijskih maketa i kolaža, simetrija i asimetrija, primarna i sekundarna plastika, Boja u arhitekturi, itd.

U II tromesečju radi se idejno rešenje manje individualne zgrade.

Istorija arhitekture obuhvata: neolit, stari Egipat, Mesopotamiju, Krit, Grčku i Rim, Rano hrišćanstvo, Vizantiju i Rusiju, Protoromaniku, Romaniku, Gotiku, Renesansu, Barok i Rokoko, Neoklasicizam, kao i razne eklekticističke tokove u XIX veku. Sva predavanja su praćena velikim brojem video filmova i projekcija. Ove godine će biti uvedene povremene provere znanja puitem odgovarajućih tekstualnih i video testova. Ovaj se predmet obradjuje u I tromesečju.

Predmet Savremena arhitek – tura se održava u II tromesečju i obuhvata period od kraja XVIII veka do današnjih dana. Nastavne jedinice su sledeće:

- Period do I sv. rata (Strukturalni inžinjering, Art Nouveau),
- Period izmedju dva rata (Ruska avangarda, Italijanski futurizam, Ekspresionizam,,De Stijl, Art Deco, moderna, , arhitektura u totalitarnim režimima, itd.)
- Period 1945-60 godina. (Uspon i kriza Internacionalnog stila, Neo – ekspresionizam, Neobrutalizam, Organska arhitektura, itd.)
- Period 1960-80 (Vidovi pozne moderne: Slick-tech, High Tech, Neoekspresionizam, Dekonstruk – tivizam, itd., Vidovi postmoderne: Istoricizam, Kontekstualizam, itd).
- Period 1980-2000 (Najnovije tendencije).

Na ovom predmetu se posebno insistira tokom celog tečaja, pošto se smatra da se preko njega polaznici mogu u velikoj meri upoznati sa ostvarenjima profesije koju su izabrali.

Istorija umetnosti obuhvata sve periode od preistorije do sredine XIX veka. Materija je podeljena na tri segmenta :

- Stari vek: Preistorija, Egipat, Mesopotamija, Grčka i Rim,
- Srednji vek: Rano hrišćanstvo, Vizantija, Rani srednji vek u Evropi, Romanika, Gotika,
- Novi vek: Protorenesansa , Renesansa u Italiji i Severnoj Evropi, Manirizam, Barok i Rokoko, Klasicizam, Eklekticizam i Akademizam, Romantizam i Realizam.

Sva predavanja su praćena video projekcijama i filmovima.

Predmet Savremena umetnost obuhvata razne likovne tendencije od impresionizma i ekspresionizma do današnjih aktuelnih zbivanja (Konceptualizam, Video art, Performans, itd.). Pored bogatog izbora projekcija i filmova, predvidjene su i posete pojedinim izložbama koje za polaznike mogu biti od interesa i koristi.

Srpska srednjevekovna arhitektura se posmatra kroz sledeće segmente:

- Predromanička stilska grupa,
- Raška stilska grupa,
- Vizantijska stilska grupa
- Moravska stilska grupa, itd.

Paralelno sa arhitekturom, posmatra se i geneologija srpskih vladara-ktitora, od Stevana Nemanje do despota Stefana Lazarevića. Pored obaveznih nastavnih materijala, filmova pre svega, videoteka tečaja raspolaže

obiljem fakultativnih materijala (ikone, srednjevekovni gradovi, minijaturno slikarstvo, itd.) koji zainteresovanima stoje na raspoloženju.

Predmet Srpska folklorna arhitektura zasniva se na tekstovima i ilustracijama iz knjiga Prof. Deroka. Prikazuju se seoska i stara gradska arhitektura iz prve polovine XIX veka.

Predmet Osnove arhitektonskog menadžmenta je fakultativan, ali do sada veoma aktuelan i rado prihvatan od strane polaznika. Teme su sledeće:

- Postupci traženja klijenata i stupa nja u kontakt sa njima,
- Formiranje licnog imidža i pravila ponašanja,
- Vodjenje poslovnih razgovora,
- Elementi autorskih i projektantskih ugovora,
- Arhitektonska etika.

Nastava na tečaju se odvija tokom tri sledeća tromesečja :

- I tromesečje (početni nivo), od
- 1 oktobra do 1 januara
- II tromesečje (srednji nivo) od 27 januara do 1 maja,
- III tromesečje (viši nivo) od 1 maja do prijemnog ispita.

Svako tromesečje sadrži po 100 ugovornih časova, što u celini daje fond od 300 ugovornih sati. Posle svakog tromesečja polaznik može odustati od daljeg pohadjanja tečaja, ali ne i u toku samog tromesečja. Ukoliko polaznik tokom jednog tromesečja ima više od 20 neopravdanih časova, rukovodilac tečaja ima pravo da polaznika ne upiše u sledeće tromesečje.

Pred kraj I tromesečja sprovodi se anketa medju svim polaznicima tečaja kako bi se sagledalo u kojoj su meri zadovoljni pojedinim predmetima i nastavom u celini. Deca najčešće odgovaraju potpuno iskreno na postavljena pitanja tako da anketa u velikoj meri pomaže da se razni problemi uoče i prevazidju.

Nastavu vode Dr. Mihailo Čanak, dipl.ing.arh., Naučni savetnik IAUS, i Prof. Dr.. Miloš Čanak, Redovmi profesor matematike na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu. U nastavu se po potrebi i po pozivu uključuju i drugi predavači.

REZULTATI POLAZNIKA PRIPREMNOG TEČAJA ZA STUDIJE ARHITEKTURE NA PRIJEMNOM ISPITU JULA 1998

U vremenu od 1.10.1997 do 1.7.1998 godine, u okviru aktivnosti Biroa za arhitektonsko projektovanje, istraživanje i edukaciju "ARD",održan je ., 15-ti po redu Pripremni tečaj za studije arhitekture. Polaznici tečaja su bili učenici četvrtog (završnog) razreda srednjih škola, uglavnom sa beogradskog područja, od čega 73% ženskih i 27% muških. Zastupljenost polaznika po uspehu iz škole je bila:

Zastupljenost polaznika prema uspehu iz škole je sledeća:
- 36-40 poena 63%
- 32-36 poena 22%
- 27-32 poena 15%

Nastava na tečaju je bila prilagodjena ispitnom programu koji se vec godinama primenjuje na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu i obuhvatala je sledeće predmete:
- Slobodno crtanje sa elementima perspektive,
- Orijentacija u prostoru sa elementima nacrtne geometrije,
- Matematika,
- Arhitektonsko projektovanje sa modelovanjem,
- Istorija arhitekture,
- Istorija umetnosti,
- Savremena arhitektura,
- Savremena umetnost,
- Srpska folklorna arhitektura,
- Srpska sredjevekovna arhitektura

Tokom nastave realizovan je fond od cca 330 časova po polazniku. Nastava se po pravilu odvijala radnim danima, sinhronizovano sa rasporedom časova polaznika u matičnim školama.

Na prijemnom ispitu za upis u prvu godinu Arhitektonskog fakulteta u Beogradu, polaznici našeg tečaja su postigli sledeće rezultate:
- Na prvu godinu je upisano ukupno 79.10% polaznika našeg tečaja, od čega su 57% na budžetu, a 22% samofinansirajući,
  Nije primljeno 20.90% naših polaznika.

Još prilikom upisa na tečaj, u oktobru prošle godine svim potencijalnim polaznicima je skrenuta pažnja na činjenicu da je zbog svoje složenosti i obimnosti programa , tečaj usmeren prvenstveno prema odličnim učenicima. Da je ova opomena bila opravdana, pokazuju i konačni rezultati prijemnog ispita, pri čemu je od ukupnog broja naših polaznika sa odličnim uspehom (35-40 poena) primljeno 90,48%, dok je od ukupnog broja jakih vrlo dobrih (32-36 poena) primljeno 86.67%. Medjutim, dobrih i slabijih vrlo dobrih polaznika (27-32 poena) primljeno je samo 20%, što je prvi dokaz odredjene selektivnosti tečaja.

Medjutim, da bi se sagledalo učešće samog tečaja u uspehu polaznika, potrebno je izdvojiti rezultate (poene) iz škole i analizirati samo ispitne rezultate. U tom cilju, izračunat je odnos proseka ispitnih poena za navedene tri kategorije polaznika i maksimalnog mogućeg broja ispitnih poena (60 poena), pri čemu su dobijeni sledeći procenti:
- polaznici sa 36-40 poena iz škole ostvarili su u proseku 42.54 poena ili 70.90% od maksimuma,
- polaznici sa 32-36 poena iz škole ostvarili su u proseku 37,89 poena ili 63.16% od maksimuma,
- polaznici sa 27-32 poena iz škole ostvarili su u proseku 28,88 poena ili 48,00% od maksimuma.

Zanimljiva je i još uvek nedovoljno

razjašnjena , snažna diferencijacija učesnika na predmetu Slobodno crtanje, gde je 36% naših polaznika dobilo ocene izmedju 18-20 poena (odnosno ocene 9, 9.5 i 10), dok je, s druge strane, 25% kandidata dobilo manje od 10 poena (ocena 5). Ove, najviše ocene iz slobodnog crtanja dobilo je ukupno 43% naših odličnih učenika i 33% jakih vrlo dobrih, dok je od dobrih i slabijih vrlo dobrih polaznika, najviše ocene iz crtanja dobilo samo 20%. Ovi pokazatelji govore u korist pretpostavke, da su slabiji učenici u nepovoljnijem položaju od boljih, ne samo zbog manjeg broja školskih poena, već i zbog relativno lošijih ispitnih rezultata, proističućih iz više različitih faktora, koji su najčešže i razlog njihovog slabijeg uspeha u školi. U ove faktore najčešće spadaju nesredjene porodične prilike, nedostatak potrebnih radnih navika, hipertrofiranje redovnih školskih obaveza, a u odredjenim slučajevima i prirodna neobdarenost za tehničke discipline i grafičku prezentaciju. U toku tečaja poseban problem predstavljaju dve ekstremne grupe polaznika – prirodno nadareni i oni koji su isto tako prirodno kontraindikovani za arhitektonsku profesiju. I jednih i drugih ima cca po 5-10% od ukupnog broja polaznika tečaja , a pitanje koje se postavlja je kako usaglasiti nivo nastave sa njihovim, veoma različitim mogućnostima i zahtevima. Ovo je moguće postići kod slobodnog crtanja, ali ne i kod ostalih predmeta, gde se nastava mora prilagoditi kriterijumima nešto oštrijim od ispitnog nivoa.

Polaznicima je prilikom upisa jasno skrenuta pažnja na činjenicu da cilj tečaja nije samo priprema za prijemni ispit, vec takodje i otvaranje mišljenja u odnosu na sve probleme profesije, kao i na prezentaciju onih informacija iz oblasti arhitekture, koje smo smatrali relevantnim za konačni izbor profesije. U želji da polaznici što celovitije sagledaju produkte svoje profesije, predmet Savremena arhitektura je daleko šire dimenzionisan nego sto je bilo neophodno za samo polaganje ispita. Zanimljivo je da su svi polaznici, bez obzira na rezultate iz škole i ličnu nadarenost, pokazali veliki interes za ovaj predmet, što je potvrdilo opravdanost njegovog uvodjenja u program redovne nastave tečaja.

Na često postavljano pitanje da li je moguće dati neku realnu procenu minimalnog praga uspeha iz škole za zainteresovane kandidate, uz koji se može očekivati nizak procenat rizika, moguće je pružiti samo uopšten odgovor, koji važi za većinu, ali nikako ne i za sve. Smatramo da je kandidat uspešno pripremljen ako je na svakom ispitnom segmentu postigao u proseku po 12 poena (ukupno 36). Imajući u vidu da je ove godine najniže plasirani primljeni kandidat na prijemnom ispitu iz budžeta, imao oko 72.59 poena , može se poći od pretpostavke da se rizik može svesti na minimum donošenjem 36 poena

iz škole (odličan uspeh). U praksi, svakako postoje izuzeci i to, ili kada odlični djaci padaju, ili kada drugi sa minimalnim brojem poena iz škole uspevaju da ovaj nedostatak nadoknade nadprosečnim ispitnim rezultatima, ali je njihov procenat relativno mali. Ukoliko polaznici pak, prihvataju status samofinansirajućih studenata, njihov minimum je ove godine bio oko 65 poena, što znači da bi im uz minimalnih ispitnih 32 poena, donja granica iz škole bila oko 33 poena, dakle, prosek treba da im je veći od 4 za sve četiri gimnazijske godine. Kako se vidi, ovi pokazatelji su u skladu sa konkretnim rezultatima naših polaznika.

Dodatnu nesigurnost kod svih polaznika stvaraju izvesne oscilacije u kriterijumima prilikom sastavljanja ispitnih zadataka, kao i kod samog ocenjivanja u pomenutom paušalnom segmentu. Ove godine su, po oceni svih kandidata, zadaci iz matematike bili teži nego prethodnih godina, odnosno, bilo je potrebno više vremena za njihovu obradu. Kod ocene crteža, velike varijacije prosečnih ocena od godine do godine, samo delimično mogu da budu objašnjene razlikama u kvalitetu pojedinih generacija. Razlike nesumnjivo postoje ali nisu drastične tako da se najverovatnije radi ipak i o varijacijama kriterijuma ocenjivanja.

Bilo bi poželjno, takodje, da se obrati veća pažnja prilikom izrade ispitnih zadataka, kako se komisija više ne bi nalazila u situaciji, da pojedine zadatke mora da poništava i tom prilikom, menja redosled kandidata na listama. Ove godine ova pomeranja su bila drastična i unela dosta nervoze kod svih kandidata. Na sreću, lista primljenih je bila znatno proširena, tako da ova pomeranja nisu proizvela veće negativne posledice.

Jedan od najkontraverznijih ispitnih segmenata je nesumnjivo izrada makete apstraktnog prostora od unapred pripremljenih elemenata, a koja se ocenjuje potpuno paušalno i pored pratećeg obrazloženja. Ovaj model je suviše udaljen od same arhitekture, tako da ne predstavlja ubedljiv i objektivan instrument provere sposobnosti kandidata za profesiju za koju su se opredelili. Čini nam se da bi ovakav vid provere trebalo da bude tešnje vezan za elemente arhitektonskog projektovanja i to u njegovom kompozicionom aspektu.

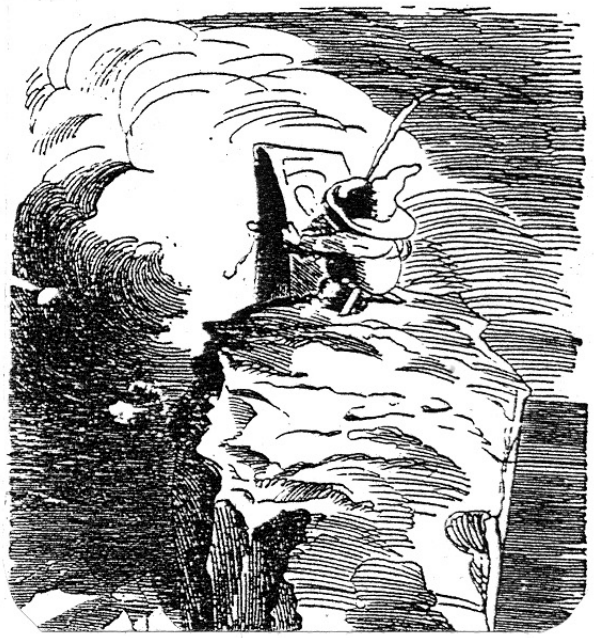

NASTAVA MATEMATIKE NA OVOM TEČAJU

Prof.Dr. Miloš Čanak
Dipl.matematičar

Ovaj kurs matematike je pre svega prilagodjen pripremi za prijemni ispit na Arhitektonskom fakultetu. Zbog toga se njegov najveći deo bavi stereometrijom u celini, gde se kao posebne metodske jedinice pojavljuju na pr.: medjusobni odnosi tačaka, pravih i ravni u prostoru, diedri, rogljevi, rotaciona i rogljasta tela, pravilni poliedri, preseci i prodori, opisana i upisana tela, primena diferencijalnog računa u stereometriji, površi u prostoru (obrtne, konusne, cilindrične) i dr. Ovaj sadržaj je praćen elementima planimetrije, trigonometrije i analitičke geometrije u ravni i prostoru. Pri tome je potrebno i korisno poznavanje nekih osnovnih oblasti srednjoškolske matematike, kao što su kvadratne jednačine, elementarne funkcije, stepenovanje, korenovanje, logaritmovanje i dr.

Ovaj osnovni kurs stereometrije je nešto obimniji i drugačije organizovan od odgovarajućeg gradiva u srednjoj školi. Ma da se tokom spomenutog kursa planira izrada svih zadataka sa prethodnih prijemnih ispita (zadnjih nekoliko godina), njegova svrha se ne završava na tome. Učenik ovde stiče sposobnost da na pravi način shvati i upozna prostorne odnose , jačajući pri tome logičko mišljenje sa jedne i maštovitost sa druge strane. Sadržaji ovog kursa se često prepliću i sa drugim predmetima (posebno sa elementima nacrtne geometrije).

Pored stereometrije, obradjuju se i druge teme, neophodne za uspešno polaganje prijemnog ispita, kao na pr. kombinatorika i logički problemi. U okviru kombinatorike se razvija kombinatorni način mišljenja i rasudjivanja. Kroz logičke probleme se savladjuje tzv. matematičko modeliranje, koje ima veliki obrazovni, metodsko-pedagoški i vaspitni značaj. Ovde se razvija sposobnost da se pojedini logički ili primenjeni problemi svode na odgovarajući matematički model (kvadratna jednačina, proporcije, sistemi jednačina i dr.) čije rešavanje, zatim, ne predstavlja teškoću.

Na kraju ovog kursa učenik stiče bolje razumevanje matematike u celini, a posebno snalaženje i sagledavanje prostora, kao i opštu sposobnost samostalnog rasudjivanja I pristupa logičko-matamatičkim i drugim problemima.

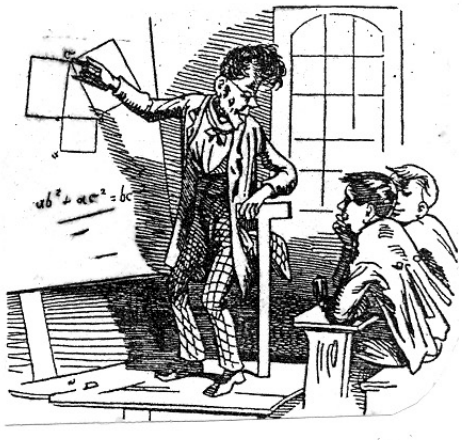

ODNOS NASTAVNIK/UČENIK U TOKU NASTAVE NA TEČAJU

Dr. Mihailo Čanak dipl.ing.arh.
Naučni savetnik

Od polaznika našeg tečaja tokom poslednjih godina saznajemo da su u njihovim kontaktima sa nastavnicima u redovnoj nastavi često prisutne i konfliktne situacije, kao i da neki nastavnici ne uspevaju (a često se i ne trude) da uspostave onaj vid saradnje sa učenicima koji bi otvarao put ka optimalnim rezultatima u nastavi. Ovom prilikom nećemo se baviti analizom ovih odnosa, već ćemo se usmeriti na neke aspekte odnosa na privatnim tečajevima koji , kao u našem slučaju poprimaju izvesne elemente privatnih koledža, ali u znatno suženijim okvirima.

Naš tečaj ne uživa nikakvu materijalnu potporu sa strane, tako da sami polaznici participiraju u troškovima nastave. Na ovaj način, uobičajeni odnos nastavnik - učenik biva dopunjen ugovornim odnosom davalac usluga – korisnik usluga. To, svakako, ne znači (niti sme da znači) da nastavnik postaje najamna snaga učenika, koji stiže pravo da diktira pravila igre, već samo da nastavnik u privatnom angažmanu mora da se dobro čuva od izvesnih devijacija, koje se često javljaju kod nastavnika u državnoj službi. Ove devijacije u još većoj meri degradiraju, i inače ne naročito visoko društveno rangiranu nastavničku profesiju, tako da se privatni nastavnik nalazi u dosta osetljivoj situaciji i obavezi da samo svojim radom i rezultatima osvoji poštovanje i poverenje svojih "klijenata", roditelja i djaka.

Na žalost koreni nepoštovanja nastavničke profesije kod nas su veoma stari i sankcionisani još od nastanka slobodne Srbije nasilničkim i pežorativnim ponašanjem kneza Miloša i njegovih satrapa na čelu sa Amidžom prema "romom Vuku", kome htedoše "i zdravu nogu polomiti".

Reklo bi se da ni u drugim slovenskim zemljama nastavnici, a posebno privatni, nisu imali naročito zavidan socijalni status. U ruskim romanima privatni nastavnici su ili tuberkulozni studenti ili nesrećne devojke kojima je umro otac-hranitelj pa one sada moraju da rade kao privatne učiteljice kako bi izdržavale samohranu i bolesnu majku i mladjeg brata (na pr.). U principu i mladići i devojke imaju po dve solucije – jednu sa hepiendom i drugu , razume se, tragičnu. Devojku nastavnicu ili siluje gazda i ona se jednog ledenog i maglovitog jutra baca u (obavezno) ledenu Nevu, ili se u srećnom raspletu udaje za starog i bogatog trgovca, podgoji i postane prava gazdarica a nauke se seća kao nečeg dalekog i sramnog. Momak-učitelj, pak, ili umire u ledenoj tavanskoj sobici jednog isto tako ledenog februarskog jutra, ili se

u slučaju hepi-enda ženi trgovačkom ćerkom, zapošljava u državnoj službi kao koleški asesor i OZDRAVI, jer državna služba isceljuje bolne, a mrtve iz groba diže!

Svi srbi su decenijama rasli i vaspitavali se na ruskim romanima, a ovakve predrasude o privatnim nastavnicima nisu nestale do dana današnjeg, prerastajući u tzv. "Ruski sindrom". Pre nekoliko godina jedan moj školski drug se sa iskrenim žaljenjem upitao kako je moguće da se ja kao doktor tehničkih nauka, savetnik, itd., itd., tako nisko srozam da dajem privatne časove! Mora biti da su mi potonule sve ladje... Veoma smo se dugo raspravljali i izgleda da me nije razumeo, mislim da je ostao pri svome. Srozao sam se i tačka!

Da bi, dakle, razbio ovakve blokade i zidove predrasuda, privatni nastavnik mora da ispuni bar sledeće uslove:

- mora da bude vrstan profesionalac i da obezbedi visok nivo nastave,
- mora da uspostavi primeren odnos sa učenicima i da ih dovede do maksimalnih mogućih rezultata,
- mora da bude ažurno informisan o svim aktuelnim zbivanjima u okviru materije koju predaje,
- mora da u nastavi primenjuje sva raspoloživa avangardna tehnička sredstva i da se obuči za njihovo korišćenje,
- mora da vodi besprekoran lični i porodični život imajući u vidu da desetine kritičkih očiju brižljivo prate svaki njegov korak,
- ne sme da pokazuje znake gramžljivosti, sebičnosti i nezainteresovanosti za probleme učenika,
- mora da vodi racuna o svom izgledu i ponašanju,
- poželjno je da poseduje i maksimalne formalne stručne kvalifikacije, koje, u principu, nisu niže od kvalifikacija **učeničkih** roditelja,
- poželjno je (ako je arhitekta) da bude profesionalno aktivan i to prvenstveno na poslovima arhitektonskog projektovanja,

- poželjno je da se politički ne eksponira, bez obzira na svoja lična politička ubedjenja, itd.

Na ovom mestu ćemo se pre svega osvrnúti na sam odnos izmedju nastavnika i učenika koji je u ovoj specifičnoj situaciji od posebnog interesa., oslanjajući se na sopstvena iskustva tokom ovih 15 godina rada,

Na naš tečaj učenici dolaze:
- sa različitim stavovima o nastavi koja ih na tečaju očekuje,
- sa različitim radnim navikama, motivacijom i nivoom znanja.
- sa različitim kulturnim nivoima i domaćim vaspitanjem,
- sa veoma različitim nivoima nadarenosti za profesiju za koju se opredeljuju, itd, itd.

Moram priznati da se za 15 godina rada ovog tečaja još nisam suočio sa slučajem otvorenog omalovažavanja posla koji radim. Obično je kritičan sam početak, dok se već nakon nekoliko nedelja poštovanje stiče kroz sam rad i prve rezultate. U uspostavljanju prvog kontakta značajnu ulogu preuzimaju deca mojih kolega arhitekata, koji se od prvog dana ponašaju kao neki mladji rodjaci, sestrići ili sinovice tretirajući me kao neku vrstu ujke ili starog kućnog prijatelja (što u mnogim slučajevima i jesam). Većina ostalih se brzo povodi za njihovim primerom, tako da se nakon relativno kratkog vremena uspostavlja opuštena atmosfera, neophodna za svaki kreativni rad. Svakako, uvek ima i rezervisane dece, koja ne zaboravljaju poslovni aspekt odnosa i zadržavaju odredjenu distancu, neki od njih čak i sve do kraja tečaja. Njihovi stavovi se moraju poštovati, pri čemu svi treba da budu svesni – odnosi se mogu razlikovati, ali tretman mora biti isti za sve . Niko ne sme biti zapostavljen u odnosu na druge, bilo da je najdarovitiji ili lišen talenta, otvoren ili rezervisan, bilo kog da je porekla, socijalnog stanja, pola ili orijentacije. Nalaženje prave mere u kontaktiranju je osnovni problem. Na ponašanje i odnose sa učenicima u velikoj meri može da utiče psihološka struktura i temperament nastavnika. U svakom slučaju treba izbegavati sve ekstremne vidove ponašanja: preteranu bučnost, lažnu srdačnost i emotivnost, indiskreciju i nametljivost, neukusno intimiziranje i neprimerenu poverljivost, itd. Način kontaktiranja će zavisiti i od starosti nastavnika. Sasvim je sigurno da mladji nastavnici treba da budu oprezniji u kontaktu sa učenicima drugog pola (zar je, uostalom, mali broj univerzitetskih profesora, koji su se poženili studentkinjama) i da izbegavaju situacije koje se tokom vremena mogu izroditi u incidente, dok se kod starijih nastavnika ovaj rizik svodi na minimum.

Na žalost, mora se konstatovati da značajan procenat dece potiče iz nepotpunih porodica i da se trenuci smrti ili razvoda veoma duboko urezuju u njihovu psihu, daleko više nego što to njihova okolina primećuje. Po pravilu, deca tom prilikom i u školi postižu slabiji uspeh i ta kriza može da potraje i nekoliko godina, umanjujući im šanse na prijemnom ispitu za fakultet usled smanjenog proseka. Na tečaju se ovakva deca različito ponašaju: neka su rezervisana i povučena u sebe, dok druga u nastavniku nalaze neku vrstu delimičnog supstituta za izgubljenog roditelja.

U nekim grupama (koje imaju oko 12-13 polaznika), povremeno se

uspostavljaju skoro porodični odnosi i ukoliko se rad u grupi dobro kanališe, ovakva za-jednica postiže nadprocečne rezultate. U suprotnom, deca se organizuju u nekom drugom smeru, zapostavljajući čak i rad na tečaju. Tada je potrebno veoma energično reagovati i, ako je potrebno, preformirati grupe

Deca vole da mogu da se ponose svojim roditeljima, a to se odnosi, takodje, i na njihove nastavnike. Zato je potrebno da. nastavnici budu u trendu svoje profesije, da vode primeran lični život i da vode računa o svom izgledu. Sećanje na zapuštenog, siromašnog i kompleksiranog nastavnika samo još više doprinosi ."Ruskom sindromu", koga se treba čuvati kao vatre žive

Na tečaj dolaze deca iz porodica sa različitim političkim ali i apolitičkim orientacijama. Makakva da su politička opredeljenja nastavnika, on treba da ih zadrži za sebe i ne prenosi učenicima. Najenergičnije treba na kursu izbegavati politička sučeljavanja i orijentisati se na profesionalne probleme. Uvek treba imati u vidu da je arhitektura orijentisana ka onima koji INVESTIRAJU, a oni mogu poticati iz raznih sredina, pa i arhitekta mora biti u stanju da bez predrasuda komunicira i saradjuje sa svima. Osim toga , trebalo bi naglasiti da mladim ljudima treba više iskustva i životne prakse da bi mogli da se konačno opredeljuju u bilo kom smislu, pa i političkom.

Privlačan stav da se arhitekta, s obzirom na svoje kontakte "od armirača do ministra" nalazi van uobičajenih društvenih slojeva i kreće slobodno kroz njih, ozbiljno je poljuljan devalvacijom arhitekture kao discipline poslednjih desetak godina i kod nas i u svetu, hiperprodukcijom arhitekata i oštrom redukcijom investicija.

Iako je sve teže sačuvati dostojanstvo i samopoštovanje, nastavnik (ukoliko je, naravno, arhitekta po profesiji) mora da pruži sve od sebe da te osećaje ugradi u mlade ljude sa kojima komunicira, bez prikrivanja i ulepšavanja stvarne situacije. U mlade se mora ugraditi čip borbenosti, kooperativnosti i profesionalnog poštenja, jer ko sebe ne ceni, ne može očekivati da ga drugi poštu-ju. Profesija se neće održati sit nim marifetlucima, poltronstvom i otimačinom, već solidarnošću, jasnim ciljevima i dobrom organizovanošću. Prenošenje ovakvih i sličnih stavova učenicima jedan je od najvažnijih zadataka nastavnika, ne manje važan od redovne nastave.

A šta se dešava nakon završetka tečaja? I pored vatrenog zaklinjanja da će se prijateljstvo nastaviti i produbiti, život vodi najčešće svakog svojim putem. Oni koji su položili, okupirani su studijama i kontakt s njima se svodi na povremene telefonske pozive, slučajne susrete i razglednice sa letovanja. Što se tiče onih koji su pali na prijemnom ispitu, većina kreće nekim drugim putem trudeći

se da zaboravi da je i bila na tečaju, dok manji broj pokušava da na ispit izadje još jednom i druženje sa njima se nastavlja i u toku sledeće godine.

. Svakako, neka prijateljstva prerastaju i u trajne veze. Pre nekoliko godina sam imao retko zadovoljstvo da dvojicu učenika, nakon briljantno položenog prijemnog ispita, krstim u Beogradskoj Sabornoj crkvi kod poštovanog G. prote Koste (za koga se od srca nadam da je još uvek živ, zdrav i za ovakve poslove spreman). Sa nekim bivšim učenicima uspostavio sam, u okviru mogućnosti i profesionalnu saradnju i velika je šteta što ista nije obimnija i intenzivnija.

Tokom godina, odnos nastavnika i učenika se menja. Menja se eksterna situacija, pa se, u skladu s njom menja i psihološka struktura učenika, menja se njihovo ponašanje, motivacija pa i stavovi prema mnogim osnovnim životnim problemima. Nekadašnja opčinjenost nacionalnim mitovimaje tokom vremena prerasla u maksimalnu pragmatičnost i usmerenost ka rešavanju sopstvenih egzistencijalnih problema. Nastavnik treba da je svestan ovih promena i mora i sam da im se prilagodjava, usmeravajući učenike smerom koji će im pružati maksimalne profesionalne perspektive. Do sada nezapamćeno raspadanje svih vrednosnih sistema kod nas, ekonomska kriza, a najviše opšta i lična nesigurnost, obavezuju nastavnika da u okviru tečaja ovakvog tipa, oformi jedan socijalni mikroambijent spokojstva i kreativnosti, koliko je moguće, izolovan od surovosti okružja.

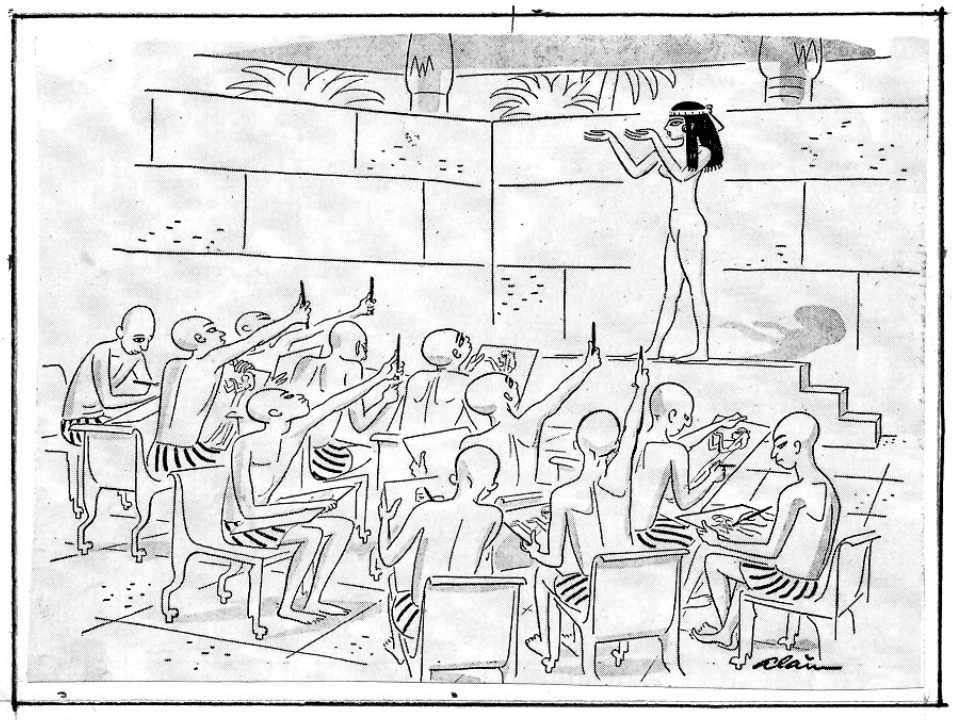

RASPORED ČASOVA TEČAJA U I TRIMESTRU 1998/99

I trimestar našeg tečaja u školskoj godini 1998/99, počinje u četvrtak 1 oktobra, a završava se u sredu 30 decembra 1998 godine.Polaznici su podeljeni u četiri grupe od kojih svaka ima svoj raspored časova, kao što je na pregledu i prikazano. U skladu sa nastavom u beogradskim srednjim školama, i na tečaju se svake nedelje smenjuju prepodnevni i popodnevni termini, tako da se učenici škola sa isključivo prepodnevnom ili popodnevnom nastavom ne mogu uklopiti u rad našeg tečaja, već moraju tražiti neki viknd aranžman.

Na našem tečaju, nastava se održava radnim danima i to ponedeljnikom i četvrtkom za grupa A i C, a sredom i petkom za grupe B i D. U prepodnevnoj smeni je predmet Slobodno crtanje sa perspektivom, sa ukupno 52 časa u trimestru. U popodnevnim časovima se održava nastava iz sledećih predmeta:

- Istorija arhitekture 16 čas.
- Testovi orijentacije u prostoru sa elementima nacrtne geometrije 16 čas.
- Matematika 14 čas.
- Elementi arhitektonskog projektovanja 6 čas.

U prvom trimestru je planirano ukupno 104 časa. Jedan čas traje 60 min. U radnim prostorijama nije dozvoljeno pušenje.

Za nastavu iz sobodnog crtanja je potrebno pripremiti:

- tablu od lesonita dimenzija 52/72 cm.
- Set standardnih olovaka HB, 2B, 4B i 6B,
- Masu za brisanje crteža u ugljenu zvanu "gnjeca" (knjižara "Plato", prodavnice pribora za slikanje i sl.),
- Rezač, celo-tejp, manji karton sa pravougaonim prorezom dimenzija 5x7 cm.

Nastava u prepodnevnoj smeni traje od 9-13 h., a u popodnevnoj smeni od 16-21 h. Skreće se pažnja učenicima i njihovim roditeljima da ponekad, usled dužine pojedinih filmova, nastava može trajati i do 21.30 h.

Skraćenice u rasporedu časova imaju sledeće značenje:

C = Slobodno crtanje sa perspektivom
IA = Istorija arhitekture
T = Testovi orijentacije u prostoru sa elementima nacrtne geometrije
M = Matematika
AP = Elementi arhitektonskog projektovanja
Pre = Prepodnevna nastava
Po = Popodnevna nastava

Brojevi iza oznaka predmeta označavaju broj metodske jedinice

Izostanci u oktobru, usled školskih ekskurzija, biće nadoknadjeni u toku novembra i decembra. Detaljne informacije biće date usmeno.

DATUM	Grupa A		Grupa B		Grupa C		Grupa D	
Če 01.10.98	Pre	C1	Po	T1 + IA1				
Pe 02.10.98					Pre	C1	Po	T1 + IA1
Po 05.10.98	Po	T1 + IA1	Pre	C1				
Sr 06.10.98					Po	T1 + IA1	Pre	C1
Če 07.10.98	Po	T2 + IA2	Pre	C2				
Pe 08.10.98					Po	T2 + IA2	Pre	C2
Po 12.10.98	Pre	C2	Po	T2 + IA2				
Sr 14.10.98					Pre	C2	Po	T2 + IA2
Če 15.10.98	Pre	C3	Po	T3 + IA3				
Pe 16.10.98					Pre	C3	Po	T3 + IA3
Po 19.10.98	Po	T3 + IA3	Pre	C3				
Sr 21.10.98					Po	T3 + IA3	Pre	C3
Če.22.10.98	Po	AP1 + IA4	Pre	C4				
Pe 23.10.98					Po	AP1 + IA4	Pre	C4
Po 26.10.98	Pre	C4	Po	AP1 + IA4				
Sr 28.10.98					Pre	C4	Po	AP1 + IA4
Če 29.10.98	Pre	C5	Po	T4 + AP2				
Pe 30.10.98					Pre	C5	Po	T4 + AP2
Po 02.11.98	Po	T4 + AP2	Pre	C5				
Sr 04.11.98					Po	T4 + AP2	Pre	C5
Če 05.11.98	Po	AP3 + IA5	Pre	C6				
Pe 06.11.98					Po	AP3 + IA5	Pre	C6
Po 09.11.98	Pre	C6	Po	AP3 + IA5				
Sr 11.11.98					Pre	C6	Po	AP3 + IA5
Če 12.11.98	Pre	C7	Po	T5 + M1				
Pe 13.11.98					Pre	C7	Po	T5 + M1
Po 16.11.98	Po	T5 + M1	Pre	C7				
Sr 18.11.98					Po	T5 + M1	Pre	C7
Če 19.11.98	Po	IA6 + M2	Pre	C8				
Pe 20.11.98					Po	IA6 + M2	Pre	C8
Po 23.11.98	Pre	C8	Po	IA6 + M2				
Sr 25.11.98					Pre	C8	Po	IA6 + M2
Če 26.11.98	Pre	C9	Po	T6 + M3				
Pe 27.11.98					Pre	C9	Po	T6 + M3
Po 30.11.98	Po	T6 + M3	Pre	C9				
Sr 02.12.98					Po	T6 + M3	Pre	C9
Če 03.12.98	Po	IA7 + M4	Pre	C10				
Pe 04.12.98					Po	IA7 + M4	Pre	C10
Po 07.12.98	Pre	C10	Po	IA7 + M4				
Sr 09.12.98					Pre	C10	Po	IA7 + M4
Če 10.12.98	Pre	C11	Po	T7 + M5				
Pe 11.12.98					Pre	C11	Po	T7 + M5
Po 14.12.98	Po	T7 + M5	Pre	C11				
Sr 16.12.98					Po	T7 + M5	Pre	C11
Če 17.12.98	Po	IA8 + M6	Pre	C12				
Pe 18.12.98					Po	IA8 + M6	Pre	C12
Po 21.12.98	Pre	C12	Po	IA8 + M6				
Sr 23.12.98					Pre	C12	Po	IA8 + M6
Če 24.12.98	Pre	C13	Po	T8 + M7				
Pe 25.12.98					Pre	C13	Po	T8 + M7
Po 28.12.98	Po	T8 + M7	Pre	C13				
Sr 30.12.98					Po	T8 + M7	Pre	C13

NEKOLIKO PODATAKA O BIROU ARD

Biro za arhitektonsko projektovanje, istraživanje i edukaciju "ARD", (Architectural Research and Design) osnovan je 1990 god.kao porodični biro porodice Čanak u kojoj se desilo da su se svi članovi orijentisali prema arhitektonskoj profesiji. Biro se bavi arhitektonskim projektovanjem (stambene zgrade i prateći sadržaji), istraživanjem (komunalna infrastruktura i kvalitet stanovanja) i edukacijom (kursevi i seminari).

U okviru edukativnih aktivnosti, u okviru Biroa se održava i Pripremni tečaj za studije arhitekture koji ulazi u šesnaestu godinu svog rada. Nastava se realizuje isključivo samofinansiranjem polaznika, bez dotacija sa strane. Veliku pomoć, medjutim, pružaju nam pojedine radne organizacije, koje u III trimestru dozvoljavaju korišćenje svojih većih prostorija za crtanje eksterijera, a medju koje spadaju:

- Institut za ispitivanje materijala Srbije. Beograd,
- Beogradski sajam,
- "Sava" Centar, Novi Beograd
- JAT, Novi Beograd,
- Gradjevinski fakultet, Beograd

Svima onima koji su nam na ovaJ način pomogli, najtoplije se zahvaljujemo.

Direktor Biroa "ARD" je Miloš Čanak, dipl.ing.arh., koga u periodu privremene odsutnosti (specijalizacija u inostranstvu), zastupa Dr. Mihailo Čanak dipl.ing.arh. Miloša Čanka arhitektu ne treba zameniti sa Prof. Dr.Milošem Čankom,dipl.matičarem, koji na tečaju vodi predmet:matematika.

Aktivnosti u birou vezane za primenu računarskih tehnika vodi Srdjan Ilić, student, dok je digitalni sistem oformio Ilija Pavlović režiser.

SADRZAJ BILTENA 7/98

Program Pripremnog tečaja za studije arhitekture za školsku 1998/99 godinu str. 1
Rezultati polaznika pripremnog tečaja za studije arhitekture na prijemnom ispitu jula 1998 str. 4
Nastava matematike na ovom tečaju str. 8
Odnos nastavnik/učenik u toku nastave na tečaju str. 9
Raspored časova tečaja u I trimestru 1998/99 str.14
Nekoliko podataka o birou "ARD" str.16

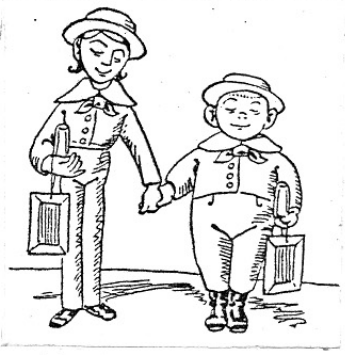

Izdavač:
Biro za arhitektonsko projektovanje, istraživanje, projektovanje i edukaciju "ARD", Beograd
Urednik:
Dr. Mihailo Čanak, dipl.ing.arh.
Ovaj broj Biltena je umnožen u 100 primeraka i distribuira se besplatno svim polaznicima Pripremnog tečaja za studije arhitekture, kao i poslovnim prijateljima Biroa "ARD".
Septembar 1998